

A SZALMASZÁL

A két testvér együtt legeltette apjuk juhait. Az idősebb gyakran korholta öccsét, hogy nem elég életrevaló. A birkák között nőtt föl és vált férfivá, de még mindig nincs egy rendes juhkampója, mellyel a jószág lábát elkapja, gerincre fordítja, majd maga elé ültetve nyírni, herélni, körmölni, tisztogatni vagy gyógyítani tudná őket. A fiú tiltakozott a vád ellen.

— Évek óta kénytelenek vagyunk itt legeltetni, a kősvatagban, mert nekünk ez a terület jutott. Ha egy szál fű kinő, egyszerre tucatnyi birka esik neki, így nem marad más, mint a lerágott bozót, amely — ha egy friss hajtást hoz — azonnal csonkig rágiák. Jobb legelőn járók az én koromban már családot alapítottak és asszonnal hálnak, én meg itt vágyakozom. Hol tudjak magamnak akár egy megfelelő cserjét találni, hogy rajta visszahajló ágat neveljek?

— Azt várod, hogy apánk idejöjjön és megtanítsan?

— Ő már öregember. Kétnapi járóföldre egész nap ül a sátor előtt és dirigálja az asszonyokat. Amióta engem kicsapott erre a terméketlen mezőre, még egyszer sem jött ki megnézni, hogyan élünk sáskákon és birkatejen.

Ahogy vitakoztak, lassan alkonyodott. A sziklás, mogorva hegyek felől csipős szél támadt, és a juhászok fázósan fonták maguk köré a szőrét hullató birkabőröket. A fiatal ismét megszólalt:

— Már az ősz is oda. Nem tudom, hogy mire várunk? A jobb mezők pásztorai régen a téli szállásra hajtották nyájaikat és behúzódtak a barlangistállókba. Ott legalább együtt melegednek, és a nyáron odahordott széna, szalma kitart nekik tavaszig. Mi mikor indulunk?

A bátyja nem felelt, csak az eget nézte. Az éj úgy lepte be őket, ahogy a fölhúzott sátor ponyvája borul az alvó családra. Odafönt a megszámlálhatatlan, apró csillag csak önmagának világított, de fényük nem ért el a földre. Már éppen elpihenőben voltak, amikor a jókora határkő mögül föltűnt egy soksugarú csillag, amely hosszú farkát húzva, egyre följebb kúszott. A fivérek ámulva nézték. Ilyet még nem láttak.

— Talán háború lesz, vagy dögvész? — szólalt meg a tapasztaltabb testvér. — Valami csakugyan nincs rendben ezen a világon.

— Nézd csak, megállt a hegynél, ott, ahol az istállók vannak.

— Amott elkésett pásztorok indultak felé. Az is lehet, hogy arra valami különös dolog lehet, talán elrejtett tömjént vagy mirhát jelez e tünemény.

A két testvér a kíváncsiságtól és némi félelemtől hajtva, ösztönösen elindult a jelenség felé. Ekkor mintha hangot hallottak volna:

— Vigyetek magatokkal bárányt ajándékba, mert e szent órán királyok született!

Az idősebb elkapott egy pár napos barikát. A nyaka köré kanyarította, az öccse pedig visszatartotta az anyját, amely támadóan szaladt siránkozó gyermeke után.

A két testvér sietőre fogta a dolgot, hogy reggelig még visszatérjenek a nyájhoz, mielőtt szétszéled.

— Vajon milyen királyunk születhetett nekünk? — nyögte ki az idősebb.

— Pásztorkirály. Valószínű gyönyörű gamós bottal a kezében, színes fonalból szőtt ruháskában nyugszik királynője keblén.

Amikor az istállóhoz értek, az ajtó előtt már sorban álltak a juhászok, és egy ősz szakállú, kopasz öreg csak kettesével engedte be őket. Ahogy beszélgettek, kiderült, hogy azért van itt ennyi ember, mert a felszólítást az egész sivatagban, mindenfelé hallották, és az égi jel idevezette őket.

Éjfél elmúlhatott, mire a testvéreket beengedték. Kicsi kis barlang volt, királyhoz igazán méltatlan. A falnál állatok szuszogtak, rácsáltak vagy kérődztek. Néha egy számböngés vagy nyerítés keveredett a bégetéssel. Az bizonyos, hogy kellemes meleg pára ült a levegőben. A királyfit keresték, de parádés kis fekvőhelyét nem látták. A fiatal legény meg is kérdezte egy kifelé igyekvő társától:

— Hol van a csecsemő?

— Ott a jászol végiben. Nem hallod, hogyan gőgicsél?

— Milyen király ez, amelyik a barmok között él?

— Senki sem ismeri a szülőket. Szegényeknek látszanak.

— Akkor ő sem segít a mi gondjainkon.

Az idegen tovább ment, a testvérek pedig a jászolhoz léptek.

Csalódás volt, ahogy ott feküdt rongyokban, szürös széna között egy kis gyermek. Egyik csupasz karját az édesanyja fogta és melengette. A másik kezében játszadozva szalmaszálat tartott, és amikor a fiatal pásztor odahajolt, felé nyújtotta.

Óvatosan közelített a szalma másik vége felé. Szerette volna kivenni a kised kezéből, nehogy kiszúrja vele a szemét. A fiúcska ránézett. Parányi pillái között még ott csillogott a születés lucska, amely, akár az üveglencse, óriásivá nagyította szembogarát. Pillanatra nem ismert világ teremtményei jelentek meg a pásztor előtt. Integettek felé és széles, egyenes utat mutattak neki. Hatalmas kertbe vezetett, majd elveszett az áradó fényességben, amely mintha egy főszegecs Úr körvonalát rajzolta volna ki, Aki távozott a színözönben.

Amikor a juhász megfogta a szalma másik végét, valami eddig soha nem tapasztalt, átható erő áradt belőle. Úgy érezte, hogy a gyermek a sivatag e törékeny kis növénydarabkáján keresztül megváltoztatja életét. Talán neki is lesz szép pásztorbotja és szerető családja.

*„Fel, nagy örömmre! Őka született,
aki után a Föld epedett.*

Mária karján égi a lény:

isteni Kiseded Pásztnak ölen.

Egyszerű pásztor, jöjj közelebb,

nézd a te édes Istenedet!

Nem ragyogó fény közt nyugoszik,

báronyos ágya nincs Neki itt.

Csak ez a szalma, koldusi hely,

Bá meleget a marha lehel.

Egyszerű pásztor, térdeden állj,

mert ez az égi s földi Király!”

(Gárdonyi Géza)

A juhász akkor még nem tudhatta, kétezer év múlva emberek milliárdjai: földi királyok és nincstelen senkik hosszú, összevissza tekergő útjaikon, bukdácsolva indulnak el, hogy végső segítségül megkeressék ezt a szalmaszálat, és belé fogózzanak.

SOMOGYI EMŐKE: MEGSZÜLETETT A „MEGVÁLTO”